

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Egy modern színház.

Az eddigiekben elmondottuk, hogy a városunk közönsége szükségét érzi egy új színház építésének, hogy a színház megépítését mi módon véljük megoldani, most pedig álljon itt egy leírás, mely egy teljesen modern színházat fest. Az alábbiakban a berlini Hebbel színházról van szó.

„Az épület a Königsgrätzerstrasseban áll, zajos és rut nagyvárosi utcán. Szűk telekbe kellett belekomponálni, egy centiméterrel sem tovább a telekkönyvi határnál és ebből a Prokrustes-ágyból úgy került ki a művészi gondolat, mintha a frissesége és az eleganciája a tervezői ötletesség kényelmes duslakodásának, nem pedig nehéz agymunkának volna a következménye. Formásan és tisztán tagozódik a ház négy részre: az előcsarnok, a nézőtér, a színpad és az adminisztrációs szobák egy-egy fejezetére. A kapuk előtt szerények, komolyak, hencegés nélkül valók, a kőbe van bele vágva a helyük. A kapuk egyszerű dísz azonban művészkéz munkája és jobbra és balra a homlokzat előtt kőtalpokon két nehéz bronzlámpa áll: ezeket a lámpákat is művészkéz rajzolta a bronzöntő számára.

Lámpagyári izlés, selyemkereskedő ötletesség, kárpitosítélet sehol nem jutott itt szóhoz. Ez a színház belülről tehát nem fehér-piros-arany. Mikor az ember a nézőtérre belép, úgy érzi magát, mintha egy nagyuri ház intim, finom, diszkrét és nagyon előkelő uri szobájában volna. A csendes és diszkrét előkelőségnek a levegője van ezen a nézőtéren, ezt érzi először az ember.

A földszinten szürke bársonnyal bevont karosszék állnak, a színpadi függöny is ebből a szürke bársonyból való. A színpadot fekete palizanderből készült keret veszi körül. Ez a fekete keret olyan, mint egy komoly képnek a szép kerete, ebben az elegáns keretben omlik le a bársonyfüggöny és folyik később a játék. A fekete keret magasságáig barna fával vannak beburkolva

a falak. Ahol a burkolat véget ér, ott selyemtapéta kezdődik; a mintája lila, sárga és zöld; ez ér fel a tetőig. A tetőn nincs ott a megszokott csillár. Ez a tető — tető. Nem töri meg, nem lyukasztja át a fényárral hencegő lámpa. A világítást előlről százötven kis lámpától kapja a színpad; a színpad fekete kerete fölött négy karsu, egészen originális kristálydíszű csillár függ. A fekete palizander, az arany-barna és a szürke bársony közé még két szín sugárzik be. A páholyok finom és előkelő kis skatulyák, egy-egy gyöngyös ragyogású kristálydíszű lámpa ég felettük; a páholyok fala lilás, a függönye szelid zöld. Mindez együtt a vonalaknak és a színeknek, a formáknak és az ostoba diszitéssel el nem rontott, becsületes anyagnak olyan finom harmóniáját adja, amilyent más színházi nézőtér nem ad. Semmi vásárosság, semmi komédiásság, csupa derék őszinteség; nagy tiszta sík, jó anyag. Maga az a törekvés, hogy a színházi nézőtér ilyen diszkrét és elegáns uri szobává váljék, nem egészen új. A Kammerspiele, a Reinhardt színháza már ilyen formán van megcsinálva. De ami ott még kezdet, abból itt kifejtett ékesszólás lett.

A folyosón az ajtók diófából és palizanderből vannak; a selyemtapéta levendulakék, a szőnyeg barna szmirna; tükrök lógnak a falon patinázott bronzkeretben; a kandalló fekete palizanderkeretét lánc-sor zárja el; egyik lámpa szebb a másikkal, mindent művészi kéz tervezett itt, mindent művészi izlés hangolt össze, a színhatások, a vonalak és a formák hibátlan szépsége nagy diszítő talentumból virágozott ki, amely a dekoratív hatások egész skáláján úgy játszik, mint a virtuóz keze a zongorán.

A ruhatár minden bizonynyal a legkevésbé alkalmas helyiség dekoratív hatás elérésére. A fekete palizanderből nagy vonalakkal megépített ruhatári fülkék azonban itt narancssárga függönyök zárják le. Az első emeleten van a foyer. A fala félmagasságban fekete fával van beburkolva. A teteje tompasárga és halkzöld. A szmirna-szőnyege heliotrop, sárga és fekete

mintákkal. Elöl az öt karsu ablak, amely az utcára nyílik. Az egész egy lágy elipszis. És a foyerben és a ruhatárban, és az igazgatói szobában és az öltözőkben mindenütt ott az alkotó művész keznyoma.

Egységes stílus, egységes művészi hangulat van az egész házban, amely elér és betölt minden zugot, nem fedkezik meg egyetlen lámpáról, egyetlen öltözőkódó asztalról sem.

Azok számára, akiket érdekel, álljon itt néhány adat a ház színháztechnikai berendezéséről.

A színpad szélessége tizenhat és fél méter; a mélysége tizennégy méter. A színpad forgószínpad; két sülyesztője van, amelyeket oda lehet forgatni, ahol szükség van rájuk. A zsinórpadlásnak hatvan felhúzója van. A világítás négy színű, vörös, fehér, zöld, sárga és intenzitása száz foku lehet. Három sugólyuk van, nem az ismert és izetlen kagyló alatt, hanem diszkrétül beleszerkesztve a színpad alsó keretébe; a sugón kívül a rendező és a világító-mester figyelheti innen az előadást. A színházban nyolcszáz ember számára van hely. A területe 996 kvadrát méter; az összes költségek 760000 márkára rugtak.

Ez a Hebbel-színház. A fiatal építőművész, aki általa a híresség aranycsengését szerezte meg a nevének, magyar ember. A komoly, szép ház a Königsgrätzerstrasseban nyilván egy művészi karrier első jelentős stációja; és egy kicsit elégtétele és büszkesége a magyarságnak is ebben a városban, ahol olyan sok a hajlandóság a le-kicsinylésünkre.

Mindezt a „Művészet“ VII. évfolyamának 5-ik számában olvastuk, hol megtalálható a színház alaprajza és a hosszmetsetét feltüntető rajz. Érdekes a közlemény, mint művészi leírás, de értékes annak, akinek hivatása lesz a tervezés, ajánljuk figyelmébe.

Ha mindent oly szépre, impozánsra, mint a Berliniek nem is csinálhatjuk meg, de tanulhatunk, okul-

**LEGYEZŐK, BÁLIKEZTYŰK, DIVATOS CSIPKÉK, FÉRFI-
INGER, NYAKKENDŐK, KALAPOK, TOMBOLATÁRGYAK.**

Nagy választék! Villanyos csillárok! Olcsó árka!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA

ZOMBOR, KOSSUTH-U.

A KÜLÖNLEGESSÉGI

TŐZSDE ME ETT.

hatunk és egyet-mást javunkra fordíthatunk, úgy a külsőből, mint a belső izléses berendezésből, de különösen használhatják majd azok, kiknek hivatása lenne a színház elhelyezése kérdésében dönteni, mert városunk közterekben szegény, nincs tehát kizárva, hogy mi is utcát leszünk kénytelenek felhasználni, hogy az utca s hozzá — szűk utca, — mennyire megfelel a célnak, a leírás bizonyítja.

A „Zombori Troubadourok“ estélye.

Amióta a „Vadászkürt“ szállodának istenben boldogult nagyterme a pusztító tűz lángjainak martalékává lett, városunkban a bálók és estélyek rendezése nagyon megcsappant. Bálókön és estélyeken pedig értjük azokat a régi — ma már csak az öregebbek mesélgetéseiből ismert multságokat, amelyek a mi „bácskai“ hírünket és hírvünkét az ország minden részében általánosan ismertté és jóhírűvé (vagy talán rossz-hírűvé?) tették, melyekről nem egyszer a déli harangszó terelte haza a publikumot, de csak azért, hogy estére újból összeverődve, ott folytassák, ahol elhagyták.

Sokan azt mondják, hogy nem a nagyterem hiánya, hanem a kedvtelenség, a fiatalság blazirtsága, az érdeklődés hiánya, no meg a nehéz anyagi viszonyok az okai annak, hogy Zomborban évek hosszú sora óta jókedvű, fesztelen és minden tekintetben sikerült multság nem volt.

A jó isten tudja, kinek van igaza, miért nem sikerültek a bálók és estélyek, egy azonban bizonyos — s ezt nekünk zomboriaknak is át kell látnunk — hogy a Vojnits báró főispánsága idejében rendezett „megye bál“ óta a mi estélyeink és báljaink sorra buktak. Rendeztünk egy-két „jogászbált“, de ennek is csak a címében volt jogász, mert a köztudatban jogász, mert a jogász néven nem öreg bácsikat, hanem fiatal „rogyásig táncoló“ jogászgerekeket értünk. Az pedig régi dolog, hogy olyan multságra, melyen a rendezés

munkája fiatal táncos emberek kezében van, sokkal szivesebben megy a közönség, mint olyanra, amelyen házasság, öreg bácsik körültekintő és szőrszálhasogató komolysággal akarják megmutatni a régi virtust. Már pedig a mi jogász báljainkon ez így volt s ez okozta azután azt, hogy kor-, nem- és valláskülönbség nélkül fizettették velünk a deficitet.

S ezekkel a sem anyagilag, sem erkölcsileg nem sikerült bálokkal annyira elrontották renomékat, hogy az utóbbi időkben rendezett „báljainkon“ és „estélyeinken“ sehogyssem tudtuk a közönséget jókedvre deríteni s nem tudtuk elérni azt, hogy a petróleum meg a villam helyett a nap sugarai világítsanak a táncunkhoz.

Bizony szomorú dolgok ezek! Valami oka van ennek! A társadalom, a fiatalság, az önzés, a bizalmatlanság! Nem tudjuk! Egyet azonban örömmel látunk! Azt, hogy egy lelkes, fiatal egyesület új életet, új erőt, kedvet, kedélyt és lelkesedést akar önteni a mi elsatnyult társadalmunk életébe.

Itt van előttünk a „Zombori Troubadourok“ meghívója. Ott látjuk rajta városunk társadalmának vezető és számottevő tagjait mint védnököket, dísz- és tiszteletbeli elnököket, ott látjuk a leánybizottságban városunk urilányait s a rendezőségben az aranyifjuság színét-javát. Az előbbieket tekintélyükkel, az utóbbiakat jókedvükkel, vigasgukkal biztosítják előre is ennek az estélynek fényes sikerét. Ez az estély fogja bebizonyítani, hogy ime van fiatalságunk, amely tud multságot rendezni, van publikumunk, amely pártul fogja, s van eszményünk, hogy újra visszatérnek azok a régi, jókedélyű multságok, melyek nélkül évek hosszú sora óta szűkölködünk.

Elvitázhatatlan, hogy az ideik, de sőt az utóbbi évek farsangjának legfényesebb és legkedélyesebb multsága a „Zombori Troubadourok“ által február 13-án, a vármegye palota termeiben rendezendő estély lesz. A rendezőség csak a múlt napokban küldötte szét a meghívókat s máris a megye minden részéből jönnek a meghívottaknak az estélyen résztvevő ígéretei s jegymegváltó összegei. A rendezőség gyönyörű táncrenddel lepi meg a leányokat s a táncos fiatal asszonyokat, nehogy azonban a táncrendek nagy összege

a jótékony cél rovására menjen, a rendezői díjakat fordítja erre.

Az estélyen Dankó Lajos bajai híres cigánybandája játszik s az estélyt dr. Zátonyi Dezsőnek ez alkalomra irt „Troubadour“ csárdásával nyitja meg, melynek zenéjét és szövegét minden leány megkapja a táncrendben. A rendezőség ez alkalomra fényesen felszítotteti a vármegye palota nagytermét, míg a kisteremben a cukrászdát, a főispáni lakosztályban pedig az éttermet rendezi be. A rendezőség a nagyterem karzatára jegyet adott ki s ezuton is kéri a közönséget, hogy jegyeiket Klemm Gyula főtitkárnál (megyeház 48—51.) előre megváltani sziveskedjék, hogy ezáltal az estélyen a pénztárnál előállható tolongás elkerültesse.

Mint a rendezőség velünk közli, jegyüket a következők váltották meg nagyobb összeggel: Fernbach Péter 200 kor., Fellner Frigyes (Budapest) 20 kor., özv. Fernbach Antalné 20 kor., Henneberg Sándor 20 kor., Szondy Mátyás 20 kor., Fernbach János 20 kor., Lebach Antal 10 kor., Matkovits Béla 10 kor., gróf Chottek Rezső 10 kor., özv. Fernbach Bálintné 10 kor., Szemző Gyula 10 kor., Zsibory Lajosné 10 kor., Bidló Antal 10 kor., Józich Gyula 9 kor., Kollár Győző (Szentlőrinc) 5 kor., Margalits Izabella 5 kor., dr. Agyits János 5 kor., Karnász Kálmán 5 kor., Gyurisits György 5 kor., Veszelinovits Milorád 5 kor., Szilágyi Mór 5 kor., dr. Gombos Ignác 5 kor., dr. Mayer Nándor 5 kor. stb.

Hisszük, hogy közönségünk legnagyobb pártfogásában fogja részesíteni lelkes Troubadourjainkat, annál is inkább, mivel az estély tiszta jövedelme jótékony és hazafias célra fordítatik.

Vivóestély pro Calabria et Sicilia.

Az előjelek után ítélve, a zombori vivók szombati estélye egyike lesz az ideik farsang legsikerültebb multságainak. A várható kedélyességnek egyik záloga a többi közt az a körülmény is, hogy a rendezőség helyes érzéssel számüzte a parádés báli vagy estélyi ruhát és már ab ovo fesztelen, minden cikornyától

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Hivatalban.

Egy álmatlan éjszaka után az öreg Gergely szomorúnak, céltalannak találta az életet. Amióta nyugdíjazták, másként próbált élni, de sehogy sem tudott a régi rendtől elszakadni. Amint lassan öltözködött, valami fanyar érzés fogta el. Unalom, közöny minden iránt.

Amint belenézett a tükörbe, visszahökent. Mintha tíz évet öregedett volna. A hivatalos élet napról-napra élő rendjében, a nagy megszokásban az életről, az öregségről s az elmúlásról egészen megfeledkezett. Fél. Gondolkodott. Elfacsarodott a szive. Mit csinált eddig? Negyven év alatt! Az élet rohanó perceit, mint a fővenyt beleszórta a hivatalos élet örökké zugó, rohanó árjában; a sok parányi homokszem mind, mind elsodródott, nyomtalanul.

Nem tudott otthon maradni. Kóborolt az utcákon céltalanul s egyszerre csak a régi hivatala elé került. Különös érzés fogta el. A nagy ház komolyan, nyugodtan várta őt. Valami ösztönszerűleg vonta befelé. S egyszerre heves vágy ébredt a lelkében, hogy bemenjen a hivatalába, végigjárja a folyosókat, megnézze a régi helyét, a kopott, szuette íróasztalát, hogy beszélgesse a kollégákkal.

A szive dobogott, amint fölment a lépcsőn. Ugyanaz a lépcső, ugyanaz a fekete, piszkos vaskorlát, azok a kopott falak, mégis mintha minden új lett volna. A folyosó kitágult, a lépések másként kongtak. Régi emlékek játszadoztak a lelkén s elérzékenyedett.

A hivatalnokok meglepetéssel ugráltak föl, amint benyitott a hivatalba.

— Hát hogy van? Mit csinál? Hogy érzi magát? — kérdezték több felől.

Gergely a bajuszát huzogatta s lassan, meghatottan mondotta:

— Jól... elég jól... elég jól...

— Mi csak kinlódunk! — kiáltott fel egy egészséges arcú, harminc év körüli hivatalnok. Bár én itt hagyhatnám ezt a rongyos hivatalt. Falura szeretnék menni. Kis ház, kert...

— Nono — szólt közbe Gergely.

— Ha mondom — folytatta tüzesen a hivatalnok. Ez nem élet. Levegő kell az embernek, a szabad természet. Csak az az élet!

— Boldog ember, Gergely ur — szólt egy szelíd arcú, szürke szemű, cvikkeres kis ember s a homlokát vakargatta. Ha nekem annyi időm lenne!

— Hát időm van... időm az van, — motyogott Gergely.

A cvikkeresnek fölsillant a szeme, úgy folytatta:

— Nem látta az új kagylóimat. Van

egy gyönyörű példány. Xylophena genus! Nehezen jutottam hozzá! Csak egyszer ott barangolhatnék a tenger partján... magam gyűjthetném a kagylókat, halakat preparálnék... Csak idő lenne hozzá, szabadság!

— Szabadság. Persze. — sóhajtott föl egy sápadt, szomorú arcú fiatalember, — Ha szabad ember lehetnék!

— Ugyan mit csinálna? — kérdezte gunyosan a másik.

— Azt én tudom, hogy mit csinálnék, — felelt a fiatal.

— Hehe, mi is tudjuk, — szólt egy kis szürkülő fejű ember, aki eddig hallgatott. — Verseket írna hehe... verseket... tegnap is találtunk egyet a kivonatok közt hehe... úgy, úgy.

A fiatalember elpirult, a szeme villogott s hevesen kiáltozta:

— Hát igen. Verseket írnék! Mit tudják, hogy mit tudok én? Maguk is jajgatnak s mégis azt nézik egymásban, hogy mi a hivatalnok, nem azt, hogy mi az ember!

Gergely meghökent. Mintha ezek más emberek lettek volna. Világosság áradt a homályos zugba. Az ő szive is kinyílt. Lehajtotta a fejét és csendesesen, érzéssel mondotta:

— Látják, látják... én meg szeretnék ide visszajönni...

A többi meglepetéssel kiáltott föl.

— Igazat mondok, — folytatta csöndesen Gergely. — Oh én is, én is... amikor még

ment családias összejövetelnek tervezte az estélyt.

A vivók javarészt már elkészültek tréningjükkal és a lelkiismeretesen végzett munka felemelő tudatában nyugodtan várják a közönség itéletét. Alábbiakban közreadjuk az estély részletes programját:

I. 1. Falchetto Ettore vivómester — Schlieszer Imre, iskolavivás vitörrel. 2. Wallandt Ákos — Szücs Ervin, kardassaut. 3. Falchetto Ettore — Novák Elemér, kardassaut. 4. Bodnár Benedek — Wallandt Ákos, kardassaut.

II. 1. Raisz Sándor — Falchette Ettore, iskolavivás karddal. 2. Bodnár Benedek — Szücs Ervin, kardassaut. 3. Falchetto Ettore — Weidinger Lajos, kardassaut.

III. 1. Falchetto Ettore — Csávosi Sándor, iskolavivás vitörrel. 2. Falchetto Ettore — Bodnár Benedek, kardassaut. 3. Novák Elemér — Wallandt Ákos, kardassaut. 4. Falchetto Ettore — Szücs Ervin, kardassaut.

IV. 1. Falchetto Ettore — Rossini Domenico, iskolavivás karddal. 2. Bodnár Benedek — Weidinger Lajos, kardassaut. 3. Wallandt Ákos — Falchetto Ettore, kardassaut.

A vivás befejeztével vacsora à la carte külön asztaloknál, utána pedig tánc virradatig.

A női ruhatár a rendes helyen lesz, vagyis a nagyterem közvetlen szomszédságában levő telefonszobában.

A belépti díj 1 korona, de a jótékony célra való tekintettel, felülfizetéseket is hálásan fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség.

H I R E K .

Kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter Tibor Mihály posta- és táviráda felügyelőt, az ujvidéki postahivatal főnökét posta- és táviráda főfelügyelővé nevezte ki.

Athelyezés. A kultuszminiszter Wagner Adolf brassó-bolonyai állami elemi iskolai tanítót a szabadkai külterületi állami elemi iskolához hasonló minőségben áthelyezte.

A táblaelnök beiktatása. Kray Istvánt, a szegedi kir. ítélőtábla új elnökét szombaton iktatták be magas méltóságába.

Gyertyaszentelő. A téből kibontakozó természet első ünnepe a tavasz előtt, amit a tavasz fogantatásának nevez a nép. A régi időben s némely vidéken ma is nagy körmenettel tisztelték meg a népet a tavasz elő-ünnepét, e naphoz fűzi a föld gyümölcseire váró áldást vagy kárhozatot. Ezen a napon szentelt gyertya megvéd a betegség ellen, a nyár zivatarainak villámát feltartja, a jeget elkergeti. A boldogoknak, kikben él a hit, kedves ez az ünnep, a tavasz felé haladó természet ünnepe. — A zombori plébánia, valamint a karmeliták templomában reggel gyertyaszentelés, majd ünnepi mise volt, a melyen az áhitatos közönség nagy számban jelent meg. Az ünnepnek, ha szeles idő volt is, szép nap kedvezett. A néphit szerint a medve ezen a napon bujik elő téli odujából és ha napsütéskor árnyékát meglátja, ismét visszabujik és tovább aluszik, mert hosszú télre van kilátás.

Tisztelgés a tábla elnökénél. Az ujvidéki törvényszék s ügyészség tagjai kedden délelőtt tisztelgtek a szegedi királyi tábla elnökénél, Kray Istvánnál. A tisztelgő küldöttséget az ujvidéki törvényszék elnöke vezette Kray elé s üdvözlő beszédet intézett hozzá. A tábla elnöke megköszönte a szíves üdvözlést s kérte a megjelenteket, hogy munkakörében odaadással támogassák.

Ternovszky Margit Zomborban. Ternovszky Margit a gyönyörű hangú művészasszony, aki közelebb két egymást követő napon Zomborban fog vendégszerepelni, Hervé örökszép zenéjű operettjének a Lili bájos szerepében mutatkozott be újból a szegedi közönségnek, de ezuttal már mint a szegedi városi színház vendégművésznője. A bájos műkedvelő primadonna Lili nehéz szerepét éppen olyan fényes sikerrel játszotta meg, mint amilyen diadallal az Aranyvirág operettet. A színház zsufolásig megtelt közönséggel, mely ünnepelte és virágokkal halmozta el Ternovszky Margitot, akinek Szeged város közönsége nevében gyönyörű palmaágat is nyújtottak át.

Kinevezések a postánál. A kereskedelemügyi miniszter az 1909. évi költségvetési törvényben a posta-, táviró- és távbeszélő személyzet számára engedélyezett állásokat folyó évi január hó 30-án töltötte be. A miniszter ezen intézkedésével 1195 posta-, táviráda- és távbeszélő tisztviselőt, kezelőt, altisztet és szolgát léptetett elő magasabb állásba és juttatott nyugdíjigény-nyel összekötött végleges kinevezéshez.

Halálozás. Baics Vladimir ujvidéki törvényszéki tisztviselő folyó hó 1-én hosszas szenvedés után meghalt.

Felolvasó ülés. A Bács-Bodrog vármegyei Irodalmi Társaság, — melynek babérait, ha ugyan ilyenek egyáltalán vannak, — a legutóbbi szabadkai szereplés hullámai erősen szertesöpörték: látogatott felolvasó-ülést tartott folyó évi január hó 31-én, szokott helyén, a városháza nagytermében. Elég gyorsan következett a szabadkai után a zombori ülés, mintha talán sietett volna bizonyos csorbákat kiköszörülgetni. Ez a közzörülgetés az ülés tulajdonképeni tárgyát képező felolvasás révén bizonyos tekintetben sikerült is, mert ez hatalmasan felülemelkedett azon az ugynevezett s utóbbi időkben sűrűn emlegetett önképzőkori színvonalon, amit a társaság szellemi produktumait illetően, s valljuk meg, nem egyszer méltán, — elég gyakorta hánytorgattak fel az Irodalmi Társaságnak. A jelzett felolvasó ülés a rémületesen sablonos és unalmas elnöki megnyitással kezdődött, mely után az egybegyűlt intelligens közönség a felszabadulás sóhajával kezdett figyelni a mi szeretve tisztelt házi poétánk: dr. Radványiné Rutkay Emma ügyes költeményeire, amelyeket Engländer Rezsza olvasott fel, helyesebben szavaltta el a tőle megszokott hévvel és emelkedettséggel. Majd az elnök némi szünet után dr. Dömötör Győző fiatal, ambíciós tagtársunknak adta át a szót, aki aztán teljes egy óras előadásban a régi Athén görög nőinek társadalmi helyzetéről értekezett. Ez a felolvasás méltó volt a társasághoz. Lelkes, tartalmas előadása a szép tárgyat minden oldalról kellőképpen megvilágította. A messze multak ködébe vesző kérdést helyenkint talpraesetten hozta kapcsolatba a felolvasó a modern nőköltők és ultra-modern nőkérdés irányának bírálatával. Olykor szokatlanul bátor és erős volt a hang, mely szégyenbélyeget sütött a jelzett modern irányok tuzásaira, de e tekintetben úgy állunk ma már, hogy e tuzások előtt szemet hunyni s azokkal édeskés udvariassággal bánni majdnem teljes lehetetlenség. A felolvasással szemben némi kifogásunk legfeljebb csak a terjedelemre nézve lehet, mert elvégre is nekünk manapság még erősen kell ügyelnünk arra, hogy közönségünket a hasonlóan tartalmas, életrevaló gondolatokkal bővelkedő előadásoktól el ne riasszuk. A dr. Dömötör Győző munkájáért, magán a szerzőn kívül, joggal gratulálhatunk az Irodalmi Társaságnak is.

Táncmulatság. A bajai m. kir. állami tanítóképző intézet folyó hó 13-án a Nemzeti szálló termeiben, ifjusági disz-zászló beszerzése céljából táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez.

Jóváhagyás. A belügyminiszter a szabadkai pincér otthon alapszabályait jóváhagyta.

fiatal voltam... akartam én is valamit... szenvedtem... valami úgy vonzott kifelé... de aztán... megszoktam, vagy mi ördög, de higgyék el: most szeretnék visszajönni. Hisz azóta nem élek, nem találok a helyemet. Megszoktam ezt az életet. Átment a vérembe, aztán ha nincs egyéb... valamit kell csinálni... az ember azért ember...

Szóltanul hallgatták az öreget, aki egy kicsit elhallgatott, aztán lassan folytatta:

— Tudom, hogy másként kellett volna. Talán meg kellett volna házasodni, vagy mi? Talán a feleség, gyerekek? De így mim maradt? Itt jól érzem magamat. Sokszor szidtam én is a hivatalt, de mégis... Most kiesett a talpam alól a föld. Ugy van urak.

— Eh! — kiáltott föl az egyik. — Ugy él itt az ember, mint kukac a földben. Azt hiszi, hogy ott az élet. Nem ismeri a napot!

— Visszajövök. — mondotta Gergely s gondolkozva maga elé nézett. — Még ma megkérem az igazgatóságot.

— Elment az esze! De Gergely ur! — szóltak hozzá több felől, de Gergely hadonászott s hevesen folytatta:

— Dehogyan ment el az eszem! Megjött! Gondolkoztam, de már elég volt. A legtöbb ember föbe lőhetné magát, ha gondolkoznék. Maguk utálják a hivatalt! El akarnak menni? Tessék! Tegyétek meg! Szabadok! Senkit se

tartanak vissza! Tudják merre van az igazgatóság, csak szólni kell!

S végignézett a hivatalnokokon, akik megütödvé álltak egy csomóban, vállat vontak, egyik, másik morgott valamit. A Gergely arca földerült. Szivartárcát húzott elő a zsebéből, a hivatalnokok felé tartotta s szeliden mondotta:

— Bolond beszéd urak. Parancsoljanak! Gyujtsanak rá! Nos hát ki ül a helyemen?... Nini, új térkép a falon? Az óra is más helyen.

Az ajtó hirtelen kinyílt s egy hamvas arcú fiatalember lépett be. Zavartan állt meg a csoport előtt, kalapját forgatta a kezében, körülnézett, majd fiatalos ügyelenséggel hajolt meg a hivatalnokok előtt.

— Az új gyakornok vagyok, kérem szépen... Bartos Benő... Az igazgató ur ide utasított, hogy itt foglaljam el a helyemet, ebben az osztályban...

Gergely a fiatalember vállára tette a kezét, a szemébe nézett s úgy kérdezte tőle:

— Hivatalnok akar lenni, fiatal barátom?

— Igen, kérem — szólt ez félénken s ide-oda ugrált a szemé.

— Nagyon fiatal még — folytatta Gergely. Nincs valamire hajlama? Nincsenek vágyai?

A gyakornok egészen megzavarodott. Megijedt a kérdésektől s zavartan hebegte:

— Az igazgató ur azt mondotta, hogy

legszívesebben vesz föl a sok ajánlkozó közül... mert százan is ajánlkoztak, kérem szépen... meg hogy jeles bizonyítványaim is voltak... azt hiszem, hogy meg fogok felelni... igyekezni fogok, kérem szépen.

— Jó, jó. De hogy akar-e, szeret-e hivatalnok lenni? Napról-napra bejönni? Ugyanazt a munkát végezni, napról-napra — egész életében.

Pillanatnyi csend lett. Mindenki hallgatott. Künn sugárzott a déli nap, de az élet fényét fölfogta az egymásra torló ház-tömegek szorongó árnyéka. Az égnek csak egy parányi foltja — mint egy tiszta szem sugaras tekintete — csillogott át a szürke falak között.

A gyakornok a földre nézett. Halkan, bátoratlanul törte meg a csendet:

— Ha az ember elvégzi az iskoláit, hivatalba akar jutni. Az anyám is annyira örült, hogy hivatalhoz jutok, hogy egy kis pénzt keresek — sirt örömeiben, kérem szépen.

A hivatalnokok egyszerre megmozdultak. Az egyik Gergelyhez fordult s hevesen kiáltott:

— No, hát tessék elmenni! Mindenki szabad! Dehát mikor az egész világ megbolondult! Mikor mind be akar jönni! Kimmenni egy sem!

Pásztor József.

Kinevezés. A belügyminiszter Szabadka város II. anyakönyvi kerületébe Kádár József állami tanítót anyakönyvvezetővé nevezte ki.

Halálozás. Styrum Mórné szül. Wollheimer Juliska folyó hó 3-án hosszas szenvedés után elhunyt. Családja a következő gyászjelentést adta ki: Styrum Mór a maga és alulírott hozzátartozói nevében megtört szívvel jelenti, hogy neje szül. Wollheimer Juliska 39 éves korában hosszas szenvedés után folyó hó 3-án éjjel elhunyt. Az életnek és kínjainak terheit példászerű türelemmel viselte, példás önfeláldozást tudott mindenkor tanúsítani az igazi nő kötelességeinek teljesítésében is, a mi elismerést neki mindezt adhatunk, lelkünk mély bánata és a könnyezés, melylyel haló porait február hó 5-én délután 2 órakor az igaz nyugalom helyére kísérik. Zombor, 1909. évi február hó 4-én. Özv. Wollheimer Jónásné, anyja. Grünberger Mórné szül. Wollheimer Róza, Ripper Károlyne szül. Wollheimer Berta, Wollheimer Teréz, Wollheimer Ilona, Wollheimer Olga, testvérei és még számos rokon.

Baja iskolái. Baja város törvényhatósági bizottsága ősszel tartott közgyűlésében elhatározta, hogy a római katolikus jellegű, de valójában a politikai hatóság által fentartott városi elemi iskolákat községi iskoláknak nyilvánítja. Tette pedig ezt azzal a céllal, hogy ezzel a kalocsai érseknek a felekezeti iskolának községeit ellenfele álló s a törvény által biztosított tilalmi joga erejét veszítse s ezáltal az iskolák államosítására a kezdeményező lépést megtégye. Felebbezés következtében a közgyűlési határozat a kultuszminisztérium fóruma elé került, mely a közgyűlési határozatot megsemmisítette azzal a megokolással, hogy ez ügyben a határozathozatal joga a közigazgatási bizottságot illeti meg és egyben a miniszter utasította a közgyűlést, hogy az erre vonatkozó határozatot elbírálás végett terjessze fel a közigazgatási bizottsághoz.

Kiállítás. A m. kir. technológiai muzeum által Zomborban rendezett cipész-tanfolyam folyó hó 7-én d. e. 10 órakor az Iparoskör helyiségében záróvizsgával egybekötött szakkiállítást rendez, melyre az érdeklődők tisztelettel meghívotnak.

Az aradi vesztőhely megváltása. Az aradi vesztőhely megváltására indított akciót egy tizenhárom bizottság szervezi, amely Aradon működik. A bizottság elnöke dr. Barabás Béla országgyűlési képviselő, az Aradon működő tizenhárom bizottság elnöke most adakozásra szólítja föl az egész ország közönségét a nemes cél érdekében. A fölhívás így hangzik:

Csak egy arasznyi földet! Nap-nap után bál, mulatságok, esték, lakodalmak, keresztelők, egyéb összejövetelek vig zaja tölti be a főváros és vidék házeit. Kisebbség nagyobb csoportokban, de egy-egy napon százezrek lelkülete derül föl a farsang örömeiben. Hazánk fia! Honleányok! A jóleső óráknak derűjében ragyogjon ki lelketekből egy pillanatra az anyaföldnek szeretete: az aradi vértanúk megszentelt földterületéhez tapadó kegyeletérzések. Meg akarjuk a nemzet számára szerezni azt a helyet. Ki akarjuk ásatni az ottan porladó csontokat. Oltárát akarjuk emelni a hazaszeretnek. Ebben segítsetek! Akik örömben usztok és mulattok, adjatok és szedjétek össze néhány koronát erre a célra s küldjétek azt be Arad város tanácsának, hogy egy vagy több négyszögöl a ti kezeteken át s a ti nevetekkel jusson a nemzeti kegyelet lerovására. Csak egy arasznyi földet adjatok, hogy a nemzeté lehessen az egész terület.

Gyógyszertár átruházás. A bácstopolyai „Sarlós Boldogasszony”-hoz címzett gyógyszertár Fehér Jenőről Müller Vilmosra, — a szondi „Angyalhoz” címzett gyógyszertár pedig Beke Gáborról Zaáry Elemérre ruházott át.

Adomány a messinaiak javára. A folyó hó 2-án városi színházunkban Szabados Gizi, Hajós József és Bán Tivadar által rendezett hangverseny tiszta jövedelmének 10%-a fejében 5 korona 15 fillért küldtek be szerkesztőségünkbe. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

Gallovich Jenő színműve. A kolozsvári színház, amely több érdekes új darabot mutatott be már az ideai színházi szezonban is, elfogadta Gallovich Jenőnek, a DMKE. főtitkárának „Keresztények” című színművét. A színdarab tárgya a római életből van merítve és nagy hatást várnak a darabtól, melyet dr. Janovich Jenő ritka gondnal készít elő előadásra.

Furfangos családok. Két foglalkozás nélküli csavargó furfangos módon csapott be egy hiszékeny, jámbor földműves embert. Nagy Molnár Miklós gazdag jánosalmi földművesnek a fia bevált a mult esztendőben katonának és októberben be is vonult Zomborba. Molnár mult esztendőben meglátogatta Zomborban a fiát. Ezzel sétált az utcákon, amikor Molnár a fiától elvált, szembe jött vele egy fekete ruhás „ur”, aki barátságosan megszólította: — No öreg, sajnálja-e, hogy a fia katona? Molnár sópáncsra mondotta el az „urnak”, hogy mennyire hiányzik otthon a fia. Ezer pengőt is áldozna rá, ha a fiát haza hozhatná. Erre a fekete ruhás ur azt mondotta, hogy ő detektív és a bajon könnyen segíthet. Összehozta Molnárt egy pápaszemmes ural, akiről megtudta, hogy az az ezredorvos. A detektív — mint Molnár mondja — meg az ezredorvos vállalkoztak 2000 koronáért még aznap hazaküldeni a fiut. Molnár első részletül rögtön le is fizetett ezer koronát, a másik ezer a fiu hazakeresésekor volt fizetendő. Molnár az ezer kor. lefizetése után hazautazott és boldogan leste azt a pillanatot, amidőn fiát ismét viszontláthatja civilruhában. Azonban nagyon csalódott. A fiu sem aznap, sem másnap nem szabadult. Ekkor ébredt Molnár annak tudatára, hogy megalázták. A becsapott ember rögtön jelentést tett a bácsalmási csendőrségnek, mely viszont a furfangos csalásról a bajai csendőrséget telefon útján értesítette. A bajai csendőrség csakhamar el is csípte a csalókat Kriksz Adám és Vachter Mihály csavargók személyében, akik az egyik kocsmában nagy dárídót csaptak. A csalást nem is tagadják, hanem jól mulatnak fölötté. Kriksz pedig egyre hajtogatja: — Aki tudja, csinálja utánunk. Az ezer koronából csak 42 koronát találtak a csalóknál.

A szeghegyi dalkör műkedvelői előadása. Mult hóban a szeghegyi ifjuság a Schübler-féle vendéglőben táncsal egybekötött műkedvelő előadást rendezett a dalkör számára szükséges harmónium javára. Volt színdarab, melodráma és előkép. Az előadás anyagilag és erkölcsileg is fényesen sikerült. A kis terem zsúfolásig megtelt s a 255 korona bevételből a kiadások levonása után 70 korona jutott a harmoniumra. Felülfizettek: dr. Ott, Klein M. 3—3 kor., Wáhl Fülöp, Becker Fülöp 2—2 kor., Valtér Gusztáv 1 kor. 60 fill., Engisch Árpád 1 kor. 40 Becker Fülöp, Bieber Fr., Müller N. 1—1 kor., Major János, dr. Tausz 80—80 fill., Becker Jakab, Joeckel H., Szeper, Berg és Gutwein 40—40 fill. A rendezőség ez uton mond hálás köszönetet a felülfizetőknek, valamint Joeckel H. tanító urnak, ki szíves volt egy teljes hétre szép nagy harmoniumját átengedni, továbbá Walter Gusztáv divatterkerkedő urnak, ki szíves volt a pénztárnok-ságot elvállalni s végül Ábrahám Jakab kerkerkedő urnak, ki három hétre volt szíves a színpadhoz szükséges deszkákat ingyen átengedni.

Szerencsétlenség. Krizsán István, Pataresics Balázs bajmoki földbirtokos béres legénye hófény délután gazdája tanyáján egy szalmakazal tetején volt elfoglalva, miközben megcsuszott és lebukott a szalmakazalról. A béres legény szerencsétlenségére egy szalmahuzó horog volt a kazal mellé támasztva és Krizsán éppen a horogra esett, melynek hegye altestébe furódott és a szó szoros értelmében fölnyársalta úgy, hogy a horog hegye a legény

mellén jött ki. A rettenetes kínok között vergődő embert alig lehetett megszabadítani a horogtól, melynek nyelét az orvos elfűrészelte és a testbe furódott részét felülről húzta ki. Krizsán életbenmaradásához nincs remény.

Felülfizetések. A zombori iparos dalárda folyó évi február hó 1-én rendezett mulatságán felülfizettek: Frey család, Weinfeld Mór 5—5 kor., Csaplár N. 3 kor., Mayer K. Leó, Knippl János, dr. Alföldy Árpád, Lukácsévits N., Resle Mihály, Gyulai Oszkár, Adler Adolf, Weidinger F., Récei G. 2—2 kor., Gräber Mihály Szelmann J., Will Ede, Farkas Gy., Dvornák M., ifj. Frey I., Resch József, Sárközy I., Markovits Gy., Báics Vitomir, Weigandt Lőrinc, Klinovszky S., Pfaff István (Szilberek), Dodits Koszta, Méri Ferenc, Dedit Csedomir, Koller K., Vörös Mária, Ráics István, Bretter P. 1—1 kor., Lukács M., Grádiés Mátyás, Lonesároviés M. 40—40 fill. Az egyesület vezetősége ez uton mond hálás köszönetet a nemesszívű adakozóknak.

A magyar nóta áldozata. Juhász Lukács bácsmartonosi marhakereskedő vidáman mulatgatott egy nagybecskereki kocsmában. Egymásra játszatott magyar nótákat az ottani tamburásokkal s nem lett volna semmi baj, ha közben be nem tér a vendéglőbe egy szerb társaság. Ezeknek nem tetszett a magyar nóta s szerb nótát parancsoltak. Juhász azonban nem engedett s bár a szerbek nagyon lázongtak, tovább játszatta a magyar nótákat. Mikor azonban Juhász eltávozott, utána lopóztak, a sötét utcán megtámadták, letépték s azután összevissza szurkálták:

— Nesze magyar nóta! — kiáltották neki.

Juhász segélykiáltásaira előfutottak az emberek, mire a szerbek elmenekültek, míg Juhászt az odaérkezők nagy vértócsában már eszméletlenül találták. Az életveszélyesen megsebesült Juhászt most a kórházban ápolják, a késelő szerbek ellen pedig, akiket a vendéglőben felismertek, megindult a vizsgálat.

A vasut tolvajai. A regőcei vasuti állomás főnöke feljelentést tett a bajai bíróságnál, hogy Vavra Mihály és Schvare Tamás regőcei lakosok az ottani állomás szénraktárát állandóan dézsmálják. A bíróság az eljárást megindította.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” január 31-iki száma első helyén közli gróf Vay Péter leírását kanadai utjáról, ahol az ott élő magyarokat kereste fel, számos szép képpel. A többi képsorozat a veszprémi új színházat, Szendrey Julia keszthelyi szülőházát, a városligeti jégünnepélyt, a Santa Maria degli Angeli római templomot mutatják be. Szépirodalmi olvassmányok: Haraszthy Lajos és Telekes Béla versei, Krudy Gyula elbeszélése, Bárszony István vadász-rajza és Williamson angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: a nemrég lebontott aréna-uti Csengeryvilla képe, Kempelen Farkas, Mária Terézia korabeli polihisztor jellemzése (arcképpel), tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyeddévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában, (Budapest, IV., Egyetem u. 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Közgazdaság.

Táblaüveg-kartell. A „Magyar Kereskedők Lapja” jelenti, hogy a magyar és az osztrák táblaüvegyárosok kartellje ismét megalakult. Áremelést egyelőre nem léptettek életbe, mert ezzel nem akarták az amugy is minimális keresletet elriasztani, de a fogyasztást nem is kontingenciának, hanem rajonirozták is és a kereskedőket, valamint a fogyasztókat továbbra is kényre-kedvre kiszolgáltatják néhány nagykereskedő cégnek. A kartell egyelőre nyolc évre alakult és minden gyárnak csak annyit szabad előállítania, amennyit az utolsó 3 esztendő alatt átlag termelt. Az osztrák gyáraknak Magyarországra évenként körülbelül 1000 vagon táblaüveget szabad behozniok. A magyar gyárak csak egy-egy kemencét tarthatnak üzemben, amivel hazai gyárosaink az osztrákok előnyére nagy áldozatot hoztak. Saját-ságos támogatásban részesíti az osztrák üvegyipart az egyik legnagyobb magyar táblaüvegkereskedő cég, a Schwarcz A. és fiai budapesti cég, amely január 1-ei kelettel kibocsátott körlevelében nyomatékosan figyelmeztette a kereskedőket és vállalkozókat, hogy osztrák táblaüveget semmiesetre sem vegyenek, január 23-án pedig — persze, amikor az új kartell már megalakult — azt köröztette, hogy az osztrák gyárakkal eddig fennállott összeköttetését változatlanul fenntartja és vevőit osztrák táblaüveggel is kész előzékenyen kiszolgálni. Vajjon mit szólnak ehhez azok a gyárosok, akik néhány héttel ezelőtt készek voltak a hazai ipart áldozatok árán is támogatni és az osztrák üveget követelő vállalkozókkal szemben az 1907. II. t.-c.-re akartak hivatkozni?

Zsineg-harc. A Szegedi kenderfonógyár r. t. március 31-én kilép az osztrák-magyar zsinegyárak husz év óta fenálló kartelljéből. Nagyon elkeseredett harcra van kilátás, minek következtében a zsineg árak rohamosan esni fognak. A harcoló fonógyárak — mint a „Magyar Kereskedők Lapja” írja — készek a küzdelemre bármennyit ráfizetni, hogy a tönkretejt gyárak romjain azután egy új egyesülést hozzanak létre. A fonógyárak 1909-ben előreláthatólag nemcsak hogy osztalékot nem fognak fizetni, de még tartalék tökéiket is fel fogják áldozni. Hogy a harcnak mi lesz a vége, az előre nem tudható, de hogy abból az osztrák gyárak kerülnek ki győztesen és a hazai fonók, különösen pedig a kis kötélgyártók — akik mintegy 3000 vannak — teljesen tönkre mennek, az bizonyos. Egy ember szeszélye miatt ezek új kereseti ág után nézhetnek, vagy pedig kívándorolhatnak. A kartell, amíg a közös vámterület fenáll, úgy reánk, mint Ausztriára elkerülhetetlen, mert két legnagyobb fonógyárunk a Szegedi kenderfonógyár r. t. és a Hódsági fonó- és kötélverőgyár r. t. hiába dolgoznának az osztrák gyárak ellen.

HIRDETÉSEK.**TOJÁS- ÉS CSOKOLÁDÉ-COGNAC.**

Tojás- és csokoládé-cognac jó ize miatt és nagymérvű tápszertartalma által **beteg** és **lábbadozók**, aggok és gyermekek erősítésére is orvosok által nagyon ajánlatik. Kapható **Zomborban**

Hay Ignác fűszer- és csemege-üzletében és Bozsánszky János cukrász-üzletében. 4-3

ELADÓ

a Zrínyi- (Párisi) u.
3. szám alatti ház.

5-5

A Flórián-utca 10. sz. egyemeletes ház egészben vagy részekben kiadó esetleg eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.*-5

Egy hatlóerejű magánjáró

gőzcséplőgép

elevátorral és teljes felszereléssel teljes jókarban, jutányos áron, szabadkézből eladó Kedves Károly birtokos mohácsszigeti szállásán. Bővebb felvilágosítással szolgál Kedves Károly mohácsi és Csirszka Konrád bezdáni lakosok. 3-1

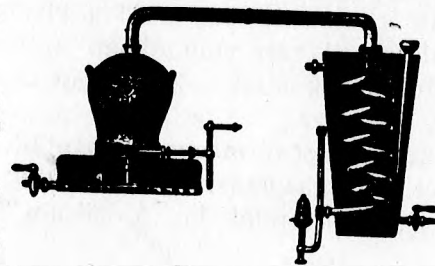
Pálinkafőző készülékek

100 litertől egész 400 liter űrtartalommal, az új szeszadó-törvény előírásai szerint készítve.

Ujabb rendszer:**SZÁLLITHATÓ KIVITEL,**

akár bukkánóval,

akár bukkánó nélkül.

Régebbi rendszer:**BEFALAZHATÓ KIVITEL,**

akár hűtőpalackkal,

akár hűtőkigyóval.

Az új szeszadó-törvény előírásait a legszigorubbantartjuk be. Minden vevőnknek a kezelésre és eljárásra vonatkozó hasznos utasításokat adunk.

Szivattyúk, szesztömlők, csövek, pincegazdasági-gépek és cikkek állandóan raktáron.

Kérjen árjegyzéket és ajánlatot.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,

gép- és szerszámraktár. — Gépszijgyár. — Műszaki iroda.
Budapest, Váci-körút 26. sz. Sürgőnycim: „USZÓ” BUDAPEST.

4489. szám

alisp. 1909.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az újvidék—szegedi törvényhatósági közut Zenta és Magyarakanizsa városok között elvonuló 94-650—104-933 km. szakaszán az 1904. évi XIV. t.-cikkkel engedélyezett állami beruházási hitel terhére végrehajtandó utépitési munkálatokra vonatkozólag megtartott versenyárgyalás eredménytelen maradván, ezen munkálatok biztosítása céljából — a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 96051/I—c. 1908. szám alatt kelt rendelete alapján — ezennel újabb nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdetek.

1. Ezen utépitkezésnél vállalati uton a következő munkálatok lesznek végrehajtandók:

- a) a földmunka;
- b) az előírányzott zuzott kavics és fedőanyag termelése, vasuti, vagy vízi szállítása, ki-, illetve lerakása és az uttestre való kifuvarozása; (A szükségelt utalapkő és hengerelési zuzalék beszerzése és a helyszínére való fuvarozása házi kezelésben, tehát nem vállalati uton fog eszközöltetni.)
- c) a kőpálya előállítása (utszekerénykiemelés, alapkővezés, kavicssterítés és padkarendezés), valamint a lejárók burkolása;

- d) betoncső átvezetések építése;
e) kerékvetők felállítása.

Az összes munkálatokra csakis együttes ajánlat tehető; munkanemenként külön tett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

2. A munka teljesítésének határideje 30 hét, mely időbe a november hó 1-től márczius hó 1-éig terjedő téli időszak nem számítatik.

3. Az ajánlatok egységárrakkal teendők; százalékos árengedményt, vagy felülfizetést tartalmazó ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenként egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

„BÁCS-BODROG VÁRMEGYE ALISPÁNJÁNAK

ZOMBOR.”

Ajánlat a 4489. alisp. 1909. számú versenytárgyalási hirdetésben az újvidék—szegedi törvényhatósági közut 94-650—104-933 km. szakaszára vonatkozólag kiírt utépitési munkálatokra.

A kőanyagokra csakis a költségvetésben és a vonatkozó részletes feltételek 22. §-ában körülírt minőségű kővekkel tehető ajánlat. Az ajánlattal együtt a felajánlott kőanyagból (terméskő, kavics, zuzalék, homok) az ajánlattevő pecsétjével ellátott 2—2 db minta is bemutatandó. Amennyiben a bemutatott kőanyag a budapesti kir. József műegyetem laboratoriumával kapcsolatos kísérleti állomás által már megvizsgáltatott, az ajánlathoz ezen hivatalos vizsgálatról kiadott bizonyítvány hiteles másolata is csatolandó.

Az ajánlathoz továbbá az ajánlati költségvetés is csatolandó lesz, melybe az egységárak az e célra szánt rovatokba bevezetendők és azok végösszege is felütnetendő. A kiírási művelethez a hivatalos költségelőirányzat csatolva nem lesz és az pályázók által be nem tekinthető.

A kőanyagok (kavics) szállítására vonatkozólag a m. kir. államvasutak vonalain a beruházási utépitkezések kőanyagaira érvényben levő viteldij kedvezmény vállalkozónak is biztosított, azzal a kikötéssel, hogy az anyagok 400 tonna rakománynyal terbelt zárt vonatokban szállítandók.

Ezen körülmény ajánlattevők által a kőanyagok egységárainak felajánlásánál figyelembe veendő.

4. Az ajánlatok Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalánál (Zombor, vármegyei székház, I. emelet, közigazgatási iktató) 1909. évi február hó 19-ik (péntek) napjának d. e. 9 órájáig adandók be. A később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

5. Bánatpénzül készpénzben, vagy biztosítottékképes értékpapirokban az ajánlati költségvetés végösszegének 5%-a legkésőbb 1909. évi február hó 18-ik (csütörtök) napjának déli 12 órájáig jelen hirdetés számára való hivatkozással a zombori m. kir. adóhivatalnál teendő le.

Az adóhivatali letéti nyugta, vagy közjegyzőileg hitelesített másolata az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

6. A versenytárgyalás a vármegye székházának I. emeleti kistermében 1909. évi február hó 19-ik (péntek) napjának d. e. 9 órakor fog megtartatni; a versenytárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

7. A munkálatokra vonatkozó általános és részletes feltételek és tervek, valamint az ajánlat és az ajánlati költségvetés mintája a zombori m. kir. államépítészeti hivatalban jelen hirdetés közzététele napjától az ajánlatok benyújtásának határidejéig ahivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlati minták és az ajánlati költségvetések nyomtatványai ivenként 30 fillér árban a közigazgatási kiadóhivatalban (vm. székház, II. emelet) szerezhető be.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal az odaitélés iránt hozandó végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Azon pályázók, kik eddig Bács-Bodrog vármegye törvényhatóságával üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak szállítóképességeiket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

10. A munkálat elnyerője annak teljesítéséhez hazai és pedig első sorban magyar honos műszaki erőket, tisztviselőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. tartozik alkalmazni; a munkálathoz szükséges anyagokat pedig teljesen a magyar szent korona országai termelése és ipara révén tartozik beszerezni.

Ezen kötelezettség teljesítésére nézve minden tekintetben a közszállítási szabályrendelet ide vonatkozó határozmányai irányadók.

11. A munkálatok odaitélése iránt végérvényesen a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur fog dönteni, ki is a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választ.

Zombor, 1909. évi február hó 1-én.

VOJNITS,
alispán.

Meghívó.

„A bácsmartonosi szerb földmivelők szövetkezetének (szövetkezet korlátlan felelősséggel)“ tagjai ezennel felhívhatnak a rendes közgyűlésre, mely a szövetkezet lakásában Martonoson **f. évi február hó 21-én délután 2 órakor** a lent közölt napirend alapján meg fog tartatni.

A közgyűlés napirendje a következő:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvvezetőjének és két hitelesítőnek megválasztása.
2. Az igazgatóság jelentése a szövetkezet múlt évi működéséről.
3. A felügyelő-bizottságnak jelentése.
4. Az 1908. évi zárszámadás jóváhagyása és a felmentvény megadása.
5. Az igazgatóság elnöke és elnökhelyettese megválasztása.
6. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.
7. Esetleges indítványok.
8. A „Szerb földmivelő egyesület szövetkezte“ idej rendes közgyűlésére képviselő megválasztása.

Martonoson, 1909. évi január hó 26-án.

A szövetkezet elnökhelyettese:

Dobricski Sztéva.

73/1909.

Hirdetmény.

Palánka községben 720 korona évi fizetéssel javadalmazott irnoki állás ideiglenesen megüresedett. Felkérem azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy alulírott községi jegyzőnél személyesen vagy írásban **folyó évi február hó 10-ig** jelentkezzenek.

Palánka, 1909. évi február hó 3-án.

POTZTA GYÖRGY,
jegyző.

Értesítés.

Alulírott értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az eddig fenállott

Angyal, Bernhardt és Pfeiffer-féle építési vállalati iroda

feloszlott s így lakásomon:
Árok-utca 12. sz. alatt állók az építendő közönség rendelkezésére. Kiváló tisztelettel

Pfeiffer Fülöp,
építési vállalkozó. 3-1

Kiadó lakás.

Rákóczy (Bajai)-uton
53. sz. a. levő házban
egy 5 szobás lakás
3-1
kiadó.

Pavkovits György.